

Asia: VM048:00/2017, VM/1353/03.01.00/2018

## **Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien ja maakuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Luonnoksesta yleisesti**

Uudistuksen tavoitteet ovat hyviä: saadaan ajantasaista ja yhteismitallista taloustietoa päätöksenteon tueksi aiempaa nopeammin ja edullisemmin avoimesti tietoa tarvitsevien käyttöön. Yhtenäinen tietosisällön määrittely on avain tiedon parempaan ja nopeampaan hyötykäyttöön – ei välttämättä sidoksissa automaatioon, vaan tietosisällön yhtenäistäminen voidaan tehdä siitä huolimatta.

Uudistuksen käynnistymisen aikataulun pidentäminen vuodella hyvä asia. Ennen käyttöönottoa syytä toteuttaa pilotointeja riittävästi. Uudistus tulisi ottaa portaittain käyttöön. Riittävän pitkät siirtymäajat uudistuksen alussa on varmistettava.

Uudistuksen aikataulun suhde maakunta- ja sote-uudistuksen aikatauluun: rajallisista ostetuista ict-resursseista voi tulla pulaa ja hintataso nousee.

Valtion maksettava täysimääräisesti uudistuksen kustannukset kunnille – uudistuksen mukainen vaade toimittaa tiedot tietyllä jatkuvasti ylläpidettävällä teknisellä tavalla on uusi tehtävä kunnille. Mahdolliset myöhemmin lisääntyvät vaateet uusissa asetuksissa lisäävät edelleen kustannuksia. Tietojärjestelmäinvestointien kustannustehokkuuden näkökulmasta olisi hyödyllistä, jos nähtäisi kehitystä pitemmälle tulevaisuuteen.

#### **Esitetyn toimintamallin aiheuttamat vaikutukset**

Todennäköisesti uudistus lisäisi ainakin uudistuksen alkuvuosina kuntien henkilöstötarvetta ja ict-kustannuksia. Pilottien perusteella kyse 100-200 t€:n kertakustannuksesta kunnan osalta. Kustannusarvioissa ei ole huomioitu konserniraportoinnin syklin muuttumista.

Kuntakonsernin talouden puolivuotisraportointi tuplaa tarvittavan työmäärän tai vaatii isoja investointeja konserniyhtiöiden talousjärjestelmiin, jotta konsernista kerättävä taloustieto saadaan automatisoitua.

Vuosimuutokset vaativat automatisoituihin järjestelmiin teknisiä muutoksia, joilla on hinta ja työmäärä. Muutoksiin on varattava riittävästi aikaa

Jos kuukausittain raportoitavan tiedon sisältö ei ole täysin määritelty, sen vertailtavuus on kyseenalaista.

### **Esitetyn toimintamallin vastuiden selkeys**

Muutama epäselvä kohta vastuiden osalta:

- 1) Konsernin puolivuotisraportoinnin sisältö jää perusteluissa epäselväksi: vaaditaanko tulos- ja rahoituslaskelman lisäksi konsernieliminoinnit täydellisenä? Tällä merkitystä asetetun aikataulun realistisuuteen.
- 2) Olisi hyvä saada tarkennusta asetuksen 4 f -kohtaan: aikataulun purkaminen auki esimerkin valossa, esim. vuoden 2020 talousarvion raportointi 15.1.2020 mennessä vai 15.1.2021 mennessä vai miten?
- 3) Sisältääkö talousarvion raportointivaade myös kuntakonsernin?

### **Esitetyn toimintamallin toimeenpanon edellyttämät toimenpiteet kunnissa**

Yhteismitallinen raportointitapa vaatii paljon yhteistyötä ja suunnittelua.

Automatisoitu järjestelmä ei poista tiedon manuaalisen tarkistamisen työvaiheita, raportointisyklin tihtentyminen lisää manuaalista työtä kalenterivuoden aikana.

Teknisen toteutuksen soveltuvuus kuntien nykyisiin talousjärjestelmiin vaihtelee ja muutokset vievät aikaa ja vaativat osassa kuntakonserneja isoja tietojärjestelmäinvestointeja erityisesti konserniyhtiöissä ja kuntayhtymissä.

Jokainen muutos tietosisällössä aiheuttaa järjestelmien teknisen määrittelyn, testauksen ja toteutuksen kautta kustannuksia ja vie aikaa

Teknisten järjestelmien tuottamien virheellisten tietojen korjaus voi pahimmillaan viedä kuukausia aikaa.

Kunnan omaa johtamista tukevan kustannuspaikkarakenteen ja tilastoinnin tarpeiden aiheuttama kirjausten kuukausittaisen oikeellisuuden valvontavastuu on kunnille merkittävä lisärasite.

**Millaista tukea tarvittaisiin esitetyn raportointimallin onnistuneeseen toimeenpanoon**

Tietosisällön määrittely tarpeeksi aikaisin valmiiksi suhteessa uudistuksen alkuun ja vuosimuutosten aikatauluihin.

Tietojärjestelmäinvestointien kustannustehokkuuden näkökulmasta olisi hyödyllistä, jos nähtäisi kehitystä pitemmälle tulevaisuuteen koskien tulevien raportointitarpeiden ja -sykliä vaateita.

Uudistuksen käynnistymiseen tarvitaan riittävästi siirtymäaikoja.

Ruusula Matti  
Vantaan kaupunki - taloussuunnittelu & talouspalvelukeskus